

Czym jest Natura 2000

Natura 2000 stanowi skrót pochodzący od pełnej nazwy Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000. Są to specjalne obszary służące ochronie przyrody, których tworzenie jest od roku 1992 obowiązkowe dla wszystkich krajów przynależących do Unii Europejskiej. Sieć Natura 2000 jest najmłodszą formą ochrony przyrody w Polsce, ponieważ zaczęła obowiązywać dopiero od momentu przystąpienia naszego kraju do Unii Europejskiej, czyli od roku 2004. Formami ochrony przyrody nazywa się zarówno obszary o dużych powierzchniach, jak również pojedyncze twory przyrody ożywionej (np. drzewa) i nieożywionej (np. skały) oraz większe skupiska tych tworów. Formy ochrony przyrody wyznaczane są w celu ochrony roślin i zwierząt oraz terenów o szczególnych, niezwykle cennych walorach przyrodniczych a także w celu niepogarszania stanu środowiska naturalnego na skutek szkodliwej działalności człowieka, czemu służyć ma użytkowanie tych terenów zgodnie z zasadami rozwoju zrównoważonego (patrz: słowniczek).

(Źródło: natura2000.gdos.gov.pl/strona/media)

Ochrona przyrody w Polsce regulowana jest przede wszystkim zapisami ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz.U. nr 92 poz. 880). W tej ustawie znajdziecie m.in. informacje na temat wszystkich form ochrony przyrody występujących w Polsce oraz dowiedzie się jakie zachowania są dozwolone na terenie poszczególnych obszarów chronionych. Oprócz sieci Natura 2000 wyróżniamy w Polsce następujące formy ochrony przyrody: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe oraz ochronę gatunkową roślin, zwierząt i grzybów (więcej informacji na temat wymienionych form ochrony przyrody znajdziecie na stronie: <http://www.gdos.gov.pl/formy-ochrony-przyrody>).

Obszary Natura 2000 wyznacza się w miejscach występowania określonych typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt zagrożonych wyginięciem w skali całej Europy, wyznacza się je również w celu pogodzenia ochrony różnorodności biologicznej (patrz: słowniczek) z działalnością człowieka. Obszary Natura 2000 tworzy się na podstawie dwóch dyrektyw unijnych (patrz: słowniczek):

- * Dyrektywy siedliskowej (Dyrektywa Rady 92/43/EWG z 21 maja 1992 r. o ochronie siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory)
- * Dyrektywy ptasiej (Dyrektywa Rady 2009/147/WE z 30 listopada 2009 r. o ochronie dzikich ptaków).

Na podstawie wskazówek zawartych w Dyrektywie siedliskowej ustanawia się specjalne obszary ochrony siedlisk, nazywane w skrócie SOO. Służą one ochronie określonych siedlisk naturalnych wymienionych w dyrektywie oraz siedlisk, które są miejscem występowania w środowisku przyrodniczym cennych gatunków roślin i zwierząt. Zanim jednak obszar Natura 2000 zostanie uznany za specjalny obszar ochrony siedlisk (SOO), wstępnie państwa unijne muszą stworzyć listy proponowanych obszarów mających znaczenie dla wspólnoty, nazywanych w skrócie OZW, następnie lista tych obszarów przekazywana jest do Komisji Europejskiej, która decyduje o tym czy zatwierdzić OZW zgłoszone w danym państwie. Dopiero wówczas zatwierdzone OZW mogą zostać ustanowione przez państwa członkowskie jako specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO). Drugi dokument - Dyrektywa ptasia zawiera informacje, na podstawie których tworzy się obszary specjalnej ochrony ptaków, w skrócie nazywane OSO. Na obszarach tych chroni się wymienione w dyrektywie gatunki dziko żyjących ptaków oraz siedliska, które są dla nich schronieniem oraz miejscem ich częstego występowania.

Obszary Natura 2000 bardzo często pokrywają się częściowo lub całkowicie z innymi formami ochrony przyrody. Dzieje się tak dlatego, że tworzy się je w miejscu występowania rzadko spotykanych i zagrożonych wyginięciem gatunków roślin i zwierząt oraz siedlisk przyrodniczych, które ze względu na swój unikatowy charakter zostały objęte ochroną na długo przed tym, kiedy tworzenie obszarów Natura 2000 stało się obowiązkowe. Natura 2000 to system ochrony przyrody działający niezależnie od tego, który istnieje w danym państwie, wspólny dla wszystkich krajów Unii Europejskiej. Istniejące, rodzime formy ochrony przyrody nie ulegają likwidacji na skutek wprowadzania obszarów Natura 2000, zyskują natomiast nowy status podkreślający ich szczególnie znaczenie dla całej wspólnoty europejskiej. Specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO) mogą również przenikać się z obszarami specjalnej ochrony ptaków (OSO) lub w całości pokrywać. SOO nie mogą jednak pokrywać się z innymi SOO, podobnie jest z OSO, mogą natomiast ze sobą sąsiadować, co jest wręcz zalecane. Taka sytuacja sprzyja tworzeniu powiązań między obszarami Natura 2000, które nazywane są korytarzami ekologicznymi lub siecią.

Każdy obszar Natura 2000 posiada swoją nazwę własną oraz specjalny kod składający się z trzech liter oraz sześciu cyfr. Początkowe litery oznaczają państwo, dlatego wszystkie kody obszarów Natura 2000 wyznaczanych w Polsce zaczynają się skrótu PL, w następnej kolejności podaje się literkę oznaczającą rodzaj obszaru, tak więc wyróżniamy literkę B (skrót od ang. bird, czyli ptak) oznaczającą obszar ptasi, literkę H (skrót od ang. habitat, czyli siedlisko) oznaczającą obszar siedliskowy (patrz: słowniczek) oraz literkę C (skrót od ang. common, czyli wspólny), która wskazuje na to, że obszary ptasi i siedliskowy nachodzą na siebie lub całkowicie się pokrywają. Cyfry w dalszej części kodu wskazują na województwo oraz miejsce na liście pośród innych obszarów z danego regionu.

Słowniczek:

Dyrektywa – dokument zawierający zbiór postanowień wspólnych dla wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej. Każdy kraj zobowiązany jest wprowadzić te postanowienia do prawa krajowego.

Rozwój zrównoważony – rozwój społeczno-gospodarczy, który nie narusza równowagi w przyrodzie i sprzyja przetrwaniu jej zasobów.

Różnorodność biologiczna nazywa również **bioróżnorodnością** – zróżnicowanie roślin i zwierząt występujących na Ziemi zarówno w ekosystemach lądowych, jak i wodnych.

Siedlisko przyrodnicze – pojęcie używane w terminologii prawnej Unii Europejskiej w związku z programem Natura 2000. Wprowadzone zostało w celu identyfikacji obszarów lądowych lub wodnych o określonych cechach środowiska przyrodniczego, wyodrębnianych w oparciu o cechy geograficzne (lokalizacja), abiotyczne (przyroda nieożywiona) i biotyczne (organizmy żywe)

Ważne dokumenty:

[Dyrektywa siedliskowa](#)

[Dyrektywa ptasia](#)

Źródła:

<http://www.gdos.gov.pl/formy-ochrony-przyrody>

<http://natura2000.gdos.gov.pl/>

<http://natura2000.org.pl>

